

**Міністерство освіти і науки України
Державний заклад «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»**

МУЗИЧНА ТА ХОРЕОГРАФІЧНА ОСВІТА В КОНТЕКСТІ КУЛЬТУРНОГО РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА

МАТЕРІАЛИ І ТЕЗИ

Т. 1

**XI Міжнародної науково-практичної конференції
молодих учених та студентів
24-25 жовтня 2025 року, Одеса**

MUSIC AND CHOREOGRAPHY EDUCATION IN THE CONTEXT OF SOCIETY'S CULTURAL DEVELOPMENT

A collection of scientific works based on the materials of the XI International Scientific and Practical Conference of Young Scientists and Students, Odesa, 2025

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені К. Д. УШИНСЬКОГО»

**МУЗИЧНА ТА ХОРЕОГРАФІЧНА ОСВІТА
В КОНТЕКСТІ КУЛЬТУРНОГО
РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА**

**Матеріали і тези XI Міжнародної конференції
молодих учених та студентів
(24-25 жовтня 2025 р.)**

1 том

ОДЕСА 2025

УДК: 37+78+792.8+008-021.1

**Музична та хореографічна освіта в контексті культурного розвитку
суспільства.** Матеріали і тези XI Міжнародної конференції молодих учених
та студентів (Одеса 24-25 жовтня 2025 р.). — Т.1. — Одеса: ПНПУ імені
К. Д. Ушинського, 2025. — 237 с.

Рекомендовано до друку вченою радою Державного закладу
«Південноукраїнський національний педагогічний університет імені
К. Д. Ушинського». Протокол № 6 від 27.11.2025 р.

Рецензенти:

Мартинюк Тетяна Володимирівна, доктор мистецтвознавства, професор,
завідувач кафедри-професор кафедри мистецьких дисциплін і методик
навчання Університету Григорія Сковороди в Переяславі;

Білова Наталія Костянтинівна, кандидат педагогічних наук, професор,
професор кафедри теоретичної, музично-інструментальної та вокальної
підготовки, Державний заклад «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Матеріали і тези друкуються в авторській редакції.

Технічний редактор Ірина ЛЕВИЦЬКА

Wychowanie w Rodzinie, nr 5, 35-49.

Kisiel, M. i Nikolai H. 2024. Przyszli nauczyciele względem transmisji kulturowej poprzez zasoby folkloru muzycznego: relacja z badań fokusowych. Південноукраїнські мистецькі студії, *South Ukrainian Art Studios*, 4, 31-39, <http://dx.doi.org/10.24195/artstudies.2024-4.5>

Tomaszewski, M. 2022. *Pieśń polska. Chopin, Moniuszko, Karłowicz, Szymanowski*. Kraków: PWM.

Wiśniewska, E. (2017). Starsi i młodzi w dialogu międzypokoleniowym. *Spółeczeństwo, Edukacja, Język*, 6, 27-47. DOI: 10.19251/sej/2017.6(2)

Олена РЕБРОВА,

доктор педагогічних наук, професор,
директор навчально-наукового
інституту музичного і перформативного
мистецтва та соціокультурних практик,
ДЗ «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені
К. Д. Ушинського»

НАВЧАННЯ ЧЕРЕЗ ДОСЛІДЖЕННЯ У КОНТЕКСТІ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ

Університетська освіта – є цим середовищем, де концентрується наукова діяльність людей у всьому світі. Кожна кафедра університетів розробляє, досліджує та винаходить розв’язання актуальних проблем відповідно до проблематики роботи кафедри.

Викладачі безумовно дають знання студентам, щоб вони їх повторили, запам’ятали – це звичайний традиційний процес навчання. Але стрімкий розвиток науки, зокрема, інформаційних технологій, відкритість суспільства, змінило профіль і характеристики навчання в закладах вищої освіти. Коли інформаційний простір настільки став відкритий і доступний, що стає проблемою його діагностування та критичного ставлення до нього – сам факт отримання знань не є проблемою. Проблемою стає мислення та оперування знаннями.

Викладачі постійно здійснюють дослідження в прямому, або опосередкованому аспектах: через пошук нових ресурсів, засобів, оновлення освітніх програм і робочих програм певної дисципліни за рахунок проходження стажування, академічної мобільності, участі в науково-дослідницьких проєктах тощо. Викликом для викладачів також стають мінливі вимоги оновлених нормативних документів, які нерідко продиктовані саме євроінтеграційною стратегією розвитку освіти.

Зазначене активізує і пізнавально-пошукову діяльність здобувачів. Необхідність такої діяльності відповідає Закону Про вищу освіту (редакція 2019), а також конкретизовано у Загальних положеннях закону, зокрема, Стаття 3, пункт 3.4.6 – державна підтримка «...підготовки фахівців з вищою освітою для пріоритетних галузей економічної діяльності, напрямів фундаментальних і прикладних наукових досліджень, науково-педагогічної, мистецької та педагогічної діяльності».

У контексті зазначеного провідним принципом вищої освіти є навчання через дослідження. Форми організації такого навчання є різноманітними. Від написання есе, підготовки ІНДЗ (індивідуальне навчально-дослідне завдання), до курсової і магістерської роботи.

Учені О. Реброва, А. Линенко, Г. Реброва (2022) наголошують на принципі врахування специфіки професійної галузі навчання задля вибору якісної форми навчально-дослідницької підготовки здобувачів. Зокрема, для здобувачів мистецьких спеціальностей науковці радять застосовувати ІНТЗ – індивідуальне навчально-творче завдання. Учені вказують, що у таких завданнях може бути створення нового творчого продукту. Прикладом є унормована в стандарті форма випускової кваліфікаційної магістерської роботи – творчий проєкт для спеціальності 024 Хореографія, яка у нових спеціальностях відноситься до спеціальності В6 Перформативні мистецтва, В6.3 – Хореографія.

Звертаємо увагу на те, що однією з організаційних форм є також конференція. Конференція – це майданчик для апробації результатів дослідження. Кожний має змогу повідомити про результати теоретичного та експериментального дослідження. Така форма називається апробацією. Кожний здобувач вищої освіти має брати участь у конференціях та здійснити апробацію дослідження з теми магістерської роботи. У межах конференції передбачено обговорення, під час якого доповідач відповідає на запитання. Треба враховувати, що такі запитання виникають у слухачів спонтанно, коли тема і зміст повідомлення зацікавлюють слухачів. Отже, відповідь може містити точку зору саме доповідача, при цьому можуть існувати й інші погляди, які є суперечливими. Виникає елемент дискусії, яка спонукає до подальшого дослідження.

Але в науково-пізнавальній діяльності, яку здійснюють здобувачі за принципом навчання крізь дослідження ми визначаємо кілька кластерів. Це певні напрямки, які охоплюють як змістовий, так і організаційний аспекти навчання крізь дослідження:

Кластер перший: феномен науки в освітньому процесі. Цей кластер охоплює проблематику питань щодо феномену науки як постійного пошуку відповідей на запитання, які виникають. Бо відомо, що наука виникає там, де виникають питання, на які не можна відповісти без спеціально проведеної діяльності щодо пошуку інформації, її розуміння, аналізу та інтерпретації отриманих результатів, стосовно питання, яке постало.

Відповідно до цього кластеру виникає і певна суперечність. Чи все, що пізнається є наукою. Якщо наука – це діяльність, спрямована на відкриття нових знань, а ми вивчаємо знання, які вже існують, то вони ж не нові. Отже, яким чином ми навчаємося через дослідження, якщо йдеться про процес опанування існуючих у науці знань. Відповідь криється в двох площинках: у науці не існує раз і назавжди признаних авторитетних результатів. Можна віддати належне науковцям та їх результатам, але еволюція, розвиток науки і техніки не стоїть на одному місці. Таким чином, можна знайти такі оновлення саме під час навчання. І новації в ІКТ є тому яскравим прикладом. Інший напрямок – репродукція наукового знання. Кожний здобувач відкриває для себе наукові знання не лише шляхом їх повідомлення викладачем, а шляхом їх відкриття для себе в процесі пошуку з різних джерел. Цей процес можна позначити як репродукційна науково-пізнавальна творчість. Саме вона може втілюватися в формі ІНДЗ.

Кластер другий – стереотипне уявлення щодо науки. Мистецтво – не наука, це творчість. Що є наукою?. Ми ставимося до неї, як до чогось неймовірного і для нас неосяжного. Теоретичні узагальнення в будь-якій галузі також є наукою. Здобувачі не усвідомлюють класифікації наукового знання. Процедура відвідування бібліотеки, її каталогової зали – майже вийшло з межі освітнього процесу. З огляду на підготовку здобувачів мистецьких спеціальностей, мистецтво – це виключно творчість, якою вони із задоволенням навчаються.

Натомість, мистецтвознавство як наукова галузь для багатьох абсолютно нове явище. Що саме входить в зміст мистецтвознавства? Це саме то питання, на яке треба знайти відповідь. У межах цього кластеру кожний викладач подає освітній компонент, що викладає з погляду його належності до наукової галузі знань.

Кластер третій. Міжпредметність та крос-навчальна інтеграція. Відповідно до цього кластеру освітній процес має бути спрямований на розширення професійного та загального світогляду. Колись Г. Сельє казав, що чим більш науковець має знань з інших галузей знань, тим більш він може розкрити в своїй професії і науки (Hans Selye, 1964). Ми застосовували крос-культурний підхід когнітивних процесів задля формування такого специфічного широкого світогляду майбутніх учителів і викладачів музичного мистецтва та хореографії; задля формування «...інтегрованого, системного мислення в процесі створення умов набуття виконавського досвіду майбутніх учителів музичних та хореографічних дисциплін» (О.Реброва, 2017. С.14). Зокрема це стосувалося когнітивних процесів. Це достатньо специфічний процес, що потребує ще докладного дослідження, оскільки йдеться про когнітивну сферу особистості музи канта-виконавця, яка ґрунтується на різних модусах пізнання, як суто наукових, так і тактильно-виконавських, як художньо-образних, так і мистецько-аналітичних.

Отже, ця сфера охоплює певний прошарок проблем, якій стає цікавим здобувачам та спонукає їх на синтез наукової та виконавської творчості.

Кластер четвертий. Поєднання традицій і новацій. У межах цього кластеру актуалізується проблема практичного застосування мистецьких інновацій. Здобувачі мають засвоїти вже існуючу інформацію щодо галузі знань, яка для них є професійною та увійти в проблемне коло питань інноваційного характеру. Відкривати для себе феномен мистецьких інновацій не лише в освітньому процесі в межах того або того освітнього компоненту, а й за його межами, в широкому соціокультурному просторі. А потім вже самостійно та ініціативно застосовувати набутий інноваційний досвід в освітньому процесі під час дискусій, тем для самостійного опрацювання. Таким чином, відчуття актуальності певної теми буде формуватися на поєднання теорії та практики, яка потрібна на сучасному етапі мистецької освіти.

Для цього науковій рефлексії підпорядковуються такі питання, як:

- вплив сучасних інновацій в соціумі на освітній процес, коли і викладач, і студент освоюють нове тут і зараз, розуміючи його актуальність;
- розуміння того, що сьогодні для нас стало новим, або таким, що дуже гостро актуалізувалося;
- історичні аспекти того, як було, її вивчали, що впливає на здатність відрізнити спотворену інформацію, розуміння того, що історичні спотворені кейси стають чинником війни;
- розуміння стратегічної значущості культури і мистецтва, оскільки вони є надміцним чинником національної ідентичності.
- оволодіння сучасними технологіями, які завжди були чинником раптових перетворень в різних сферах.

Нагадаємо, що колись говорили так: навіщо книга, якщо є вчитель, філософ. Книга не може так пояснити як вчитель. Потім казали, без книги неможна, вона є джерелом знань. Навіщо комп'ютер та інтернет?. Книга навчає любити та пошукувати знання. Потім казали, як можна без інтернету, без комп'ютера. Без нього як без рук і мозоку. Можна скоротити час та не йти в бібліотеку. Як можна навчатися під час пандемії?. Який хор онлайн, яка хореографія? Повертаємося в зал, але як можна це все робити, що ми навчилися робити під час пандемії в презентаціях?. А якщо навчання вже офлайн? І час на дорогу, і працювати? Хто допоможе? Штучний інтелект. Навіщо він? І як він може допомогти або навпаки нашкодити?. Ось ці питання, які ми з вами вивчаємо і досліджуємо паралельно, і викладачі, і здобувачі.

Будемо розкривати нові знання, отримувати новий досвід. І застосовувати нейромережи на благо, а не на зло.

ЛІТЕРАТУРА

Закон про вищу освіту (зі змінами 2019) (*Law on Higher Education (amended in 2019)*). Retrieved from: <http://fedmet.org/analytics/zakon-ukraini-pro-vishhu-osvitu/>.

Реброва, О. Є. (2017). Крос-навчальна інтеграція когнітивних процесів у виконавському досвіді майбутніх учителів хореографічних та музичних дисциплін. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 14: Теорія і методика мистецької освіти* : зб. наук. праць. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, Вип. 22 (27), ч. 1. – С. 12-19.

Реброва, О., Линенко, А., Реброва, Г. (2022). Індивідуальне навчально-творче завдання у професійній підготовці здобувачів вищої освіти мистецьких та мистецько-педагогічних спеціальностей. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*, 2022, № 3 (117). С.273-288.

Selye, Hans. (1964). *From dream to discovery; on being a scientist* . New York, McGraw-Hill. URN:lcp:fromdreamtodisco00sely:lcpdf:6091c546-b519-441a-ad53-abd70dc5ad75

Марина РУСЯЄВА,

кандидат мистецтвознавства, доцент,
ДЗ «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені
К. Д. Ушинського»

Микола ФЕДОРЕЦЬ,

кандидат педагогічних наук, старший
викладач, ДЗ «Південноукраїнський
національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського»

АКСІОЛОГІЧНИЙ ПІДХІД У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ МИСТЕЦЬКИХ ШКІЛ ДО ФОРМУВАННЯ МУЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ УЧНІВ

Трансформаційні процеси, що відбуваються в українській освіті, висувають нові вимоги до підготовки педагогічних фахівців, зокрема у сфері мистецької освіти. Сучасні викладачі мистецьких (музичних) шкіл мають виконувати не лише навчально-методичні, а й виховні завдання, формуючи в учнів стійкі ціннісні орієнтації, художній смак, здатність до творчої самореалізації. У цьому контексті особливої актуальності набуває аксіологічний підхід, який орієнтує освітній процес на виховання особистості через систему цінностей, закладених у національній і світовій музичній культурі.

Підготовка майбутніх викладачів мистецьких шкіл до формування музичної культури учнів цілком засновано на культурних і духовних

ЗМІСТ

Kisiel M.	
Pielęgnowanie dziedzictwa narodowego sztuki muzycznej w Polsce w kontekście transmisji międzypokoleniowej.....	4
Реброва О.	
Навчання через дослідження у контексті мистецької освіти.....	8
Русяєва М., Федорець М.	
Аксіологічний підхід у підготовці майбутніх викладачів мистецьких шкіл до формування музичної культури учнів.....	12
Гринчук І., Іздебська-Новіцька М., Крих Я.	
Укладання вокального і хорового репертуару: сучасні виклики.....	16
Зіневич Р.	
Сучасний український митець і його духовна місія (на прикладі творчості Владислава Горая).....	20
Рябуха С.	
Музична режисура у педагогічній практиці оперної студії.....	24
Гринчук І., Яременюк О., Томин І.	
Укладання репертуарних списків: методичний аспект.....	27
Брила М.	
Еволюція чардашу в сучасній сценічній хореографії.....	30
Feng Shichao	
表達手段作為藝術形象概念寶庫的屬性：方法論層面.....	33
Коваль С.	
Вплив воєнного стану на сучасне хореографічне мистецтво.....	35
Барановська І., Барановський Ю.	
Інтеграція народного інструментарію в освітній процес: методичні інновації навчання гри на сопілці та кларнеті.....	38
Лю Чжигу	
Вокально-педагогічний саморозвиток майбутніх викладачів: у пошуках теоретико-методологічних засад.....	41
Юй Ціцзя, Горожанкіна О.	
Розвиток етюду у фортепіанному мистецтві Китаю.....	44
Брашован А.	
Українська патріотична пісня – жанрові ознаки та педагогічний потенціал.....	47
Федорець М., Ван Ілун	
Кобзарське пісенне мистецтво як чинник становлення національної культури України.....	56
Самохіна С.	
Символіка прелюдії і фуги до мажор Й.-С. Баха з першого тому ДТК: до	